

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 16. svečana 1848.

List 7.

Minljivost stvari — večnost krepósti.

(Slobodno po nemškim.)

Ukoreninjena je v zemlji skala,
Prekucne jo želézo.
Želézo svetu vseka smertne rane,
Pa razstopi ga oginj.
Kar zgrabi, pokončá moč divja ognja,
Pa voda ga pogasne.
Od jutra do zapáda voda séže,
Oblák pa v zrak jo nosi.
Prebiva blisk in grózni grom v oblakih,
Pa véter ju razžéne.
Z vihárijem in šumenjem véter tuli,
Pa sméh je on človeku.
Pogúmen človek gospodari zemljo,
Pa skerb vso mu moč vzame.
Življenja nam veselje skerb upléni,
Pa vino jo prezéne.
Velika in pa čudna moč je vina,
Pa pokončá jo spanje.
Dokáj končá na svetu spanje časno,
In vse pa spanje véčno;
Krepósti sámi ni moči enake,
Ki dvigne se k nebésam nad oblake.

Franc Cegner, sedmošolo!

lahko, bolno pade blizo plev dóli; polno in težko pa v steno šumi. Če si semena kupiš, glej pri kupi vedno na tó, de je seme iz bolj merzliga kraja, kakor je tvoja kmetija, in de je iz slabéji zemlje, kakor jo ima tvoja njiva; — kadar seme v toplejši kraj in v boljši zemljo pride, rodi obilno, de je veselje. De je pa na semenu veliko ležeče zastran pridelka, to vsak umni kmét vé; ni vsako zerno za seme dobro, kakor tudi vsaka krava za pléme ne.

Kar namakovanje in pézanje semena vtíče, jo bomo ob kratkim rékli, de žitnih semen pred setvijo namakovati ni potreba, in de naj se namakovanje semen v čisti ali osoljeni vodi le vertnarjem in sadjorejcam prepusti, ki naj pa tudi na to gledajo, de ne bojo semena ali pèške čez 2 dni v namaki ležale.

Nekteri kmetovavci se terdno stare šége deržé, de pšenico vselej pred setvijo namakovajo ali pezajo v gnojnici, ali jo mešajo s pepélam, apnam, soljó, vitrijolnimi solmi in mnogimi družimi znanimi ali skrivnimi rečmi, de bi se je snetljivce ne prijél. Pa snetljivec se da malokrat s takimi namakami odverniti.

De bi namake in pézarije nikdar nič prida ne imele, nečmo ravno réci; njih koristnost pa obstoji v posebnih okolišinah v témle: 1) Seme se razmoči, de začné poprej kaliti; v ta namen je čista voda boljši od vsih družih namak. 2) Pepél, apno in enake lugaste reči pokončajo medlo in bolno zernje, de ne rodi medliga žita, — branijo zernje, de ga ptíci in červi na njivi ne pojedó; — vzamejo kislina, in posebno jesihokislíni, ki se pri kaljenji rastljin narejajo, njih preobilno moč in zatirajo tako včasih začétek snetljivca, ki obstoji iz obilne jesihokislíne, z mnogimi družimi rečmi zmešane. Od opepéljene réži pravi star pregovor: réž sejana s pepélam, privabi cekíne v mošnjico. 3) Mnoge soli, kakor kuhínska sol, železni in bakreni vitrijol, vlečejo mokro to iz zraka in pripomorejo takó, de se kaljivo seme v presuhi zemlji ne posuši. — Vsi ti pripomočki pa ne hasneji semenu v zemlji v selej takó, kakor si človek misli; torej jih ne moremo sploh priporočevati.

(Dalje sledi.)

Kmetijska šola za mlade in stare.

2. Od pripravljanja semena za setev.

(Dalje.)

Vse pripravljanje semena za setev obstoji v tem, de se dobro očisti; nekteri kmetovavci marsiktero seme tudi namakovajo.

Seme mora biti čisto ljulike, grahorja, torice, mušča, glošča in vsake druge nesnage; torej se mora čediti in čistiti na rešetih. Čeravno se vse ne da odpraviti, se vunder takó véci nesnaga odpravi. Ako pa hočeš práv práv čisto in vse glóte prosto seme imeti, daj ga otrokam pozimi zbirati.

Vés pa, ljubi prijatelj, kaj imaš storiti, de si bodeš práv dobriga in čistiga semena pridelal? — Dokler žito še na njivi stoji ali kadar je že požéto, daj svojim pôslam ali otrokam iz snópov lepši klasje zbrati, ki ga potem dobro posuši in z lahkim cepcam izmlati. Ali pa snópe z lahkim cepcam mlati, in zerno, ktero je rado iz klasa skočilo, za seme ohrani. Tudi tisto zerno, ktero, kadar vejaš, nar delj zleti, je za seme dobro; vse medlo,